

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 9 februari 1909, kl. 4,30 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatsens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

(2:a U. A.)

Ordinarie anslag.

Regeringsrätten.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1909 aflättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t i punkten 1 under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att den särskildt aflättna propositionen med förslag till lag om Kungl. Maj:ts regeringsrätt varder af Riksdagen bifallen,

dels bestämma lönen för en hvar af regeringsrättens sju ledamöter till 13,000 kronor samt för nämnda löns åtnjutande stadga det villkor, att med regeringsrådsämbete icke må förenas uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för bolag, verk, förening eller inrättning, som drifver bank- eller försäkringsrörelse eller hvars verksamhet eljest har hufvudsakligen ekonomiskt syfte, ej heller befattning som tjänsteman i bolag, verk, förening eller inrättning, som ofvan sagts;

Regerings-
rätten.
[1.]*

*) Hänvisar till punkt i statsverkspropositionen.

dels bestämma, att regeringsråden skola vara berättigade till en pension af 8,000 kronor, att regeringsråden skola vara skyldiga att erlägga en pensionsavgift af 360 kronor årligen, samt att regeringsråden i öfrigt skola vara underkastade bestämmelserna i den lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension, som vid tillträdet till befattningen är gällande;

dels godkänna den i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909 intagna aflöningsstat för regeringsrättens vaktmästare;

dels godkänna de i samma protokoll upptagna villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner;

dels ock bestämma anslaget till regeringsrätten till 93,700 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva yttrande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Öfverståthållareämbetet.

Höjning af
anslaget till
extra biträden
m. m.
[2.]

2:o) Under punkt 2 af förevarande hufvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att höja det å öfverståthållareämbetets stat uppförda anslaget till extra biträden och vikariatsersättning m. m. från 4,000 kronor till 5,000 kronor eller med 1,000 kronor; och skulle vid bifall härtill anslaget till öfverståthållareämbetet komma att höjas från 96,022 kronor till 97,022 kronor.

De till stöd för framställningen anförda skäl återfinnas å sid. 5—8 i det statsverkspropositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909.

Ifrågavarande anslagsförhöjning är afsedd att bereda tillgång till aflönande af ett kvinnligt biträde å öfverståthållareämbetets kansli, hufvudsakligen för kassagöromål och bokföring, och, då behof af dylikt biträde redan för innevarande år gjort sig gällande, äskas, såsom af punkt 18 här nedan inhämtas, jämväl ett anslag af 1,000 kronor på extra stat för år 1910 att af Kungl. Maj:t under innevarande år för ändamålet förskjutas. Då behofvet af ifrågavarande ökning af arbetskrafterna å kansliet genom hvad därom i statsrådsprotokollet förekommer synes styrkt, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja det å öfverståthållarämbetets stat uppförda anslaget till extra biträden och vikariatsersättning m. m. från 4,000 kronor till 5,000 kronor, eller med 1,000 kronor.

Vid bifall härtill kommer anslaget till öfverståthållarämbetet att höjas från 96,022 kronor till 97,022 kronor.

Landsstaterna i länen.

3:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att med afseende å den proposition angående omorganisation af fögderiförvaltningen m. m., Kungl. Maj:t skulle komma att till Riksdagen aflåta, i det för landsstaterna i länen uppförda ordinarie anslag beräkna en förhöjning af 900,000 kronor och sålunda beräkna anslaget i dess helhet till 3,966,970 kronor. Landsstaterna
i länen.
[3.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Postverket.

4:o) Under punkt 4 af sjätte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t gjort åtskilliga framställningar angående postverkets stater för år 1910; och kommer utskottet att framdeles under Riksdagen afgifva utlåtande öfver dessa framställningar; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen Postverket.
[4.]

anmäla.

Telegrafverket.

5:o) Vidare har Kungl. Maj:t under punkt 5 föreslagit Riksdagen att dels medgifva, att § 14 i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket den 11 oktober 1907 må, räknadt från och med den 1 Telegraf-
verket.
[5.]

januari 1910, erhålla den ändrade lydelse, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909 (sid. 297) angifves; att förre arbetsledaren Frans Herman Nilsson, kamreraren Alban Agaton Bagger, bokhållaren Knut Alfred Norelius, skrifbiträdet Johanna Lovisa Grünh, född Ahlberg, föreståndarinnan Maria Christina Carlbom och föreståndarinnan Ida Amalia Maria Biengräber, född Jakobsson, må, Nilsson från och med ingången af år 1909 samt de öfriga från och med månaden näst efter den, hvarunder de erhålla afsked ur telegrafverkets tjänst, af telegrafverkets medel uppbära under sin återstående lifstid ett årligt understöd till belopp af: Nilsson 480 kronor, Bagger 1,200 kronor, Norelius 800 kronor, Grünh 500 kronor, Carlbom 500 kronor och Biengräber 500 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket; att å telegrafverket tillhöriga tomter i Gäfle, Östersund och Landskrona må uppföras telegrafstationsbyggnader, inrymmande jämväl lokaler för postkontoren i dessa städer, för en kostnad, icke öfverstigande för byggnaden i Gäfle 400,000 kronor, för byggnaden i Östersund 250,000 kronor och för byggnaden i Landskrona 260,000 kronor; att för telegrafverkets räkning må förvärfvas en af riksbanken inköpt, intill telegrafverkets tomt belägen fastighet i Västerås stads norra kvarter för ett pris motsvarande de kostnader, som köpet medfört för riksbanken; samt att å nyssnämnda tomt, sammanslagen med den telegrafverket tillhöriga tomten i Västerås, må uppföras en telegrafstationsbyggnad, inrymmande jämväl lokaler för riksbanken och postkontoret i staden, för en kostnad, icke öfverstigande 407,000 kronor; *dels*, med godkännande af de uti berörda statsrådsprotokoll föreslagna ändringarna i utgiftsstaterna för telegrafverket, bestämma telegrafverkets anslag för år 1910, förslagsvis, till 11,965,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen, hvarigenom anslaget till telegrafverket skulle ökas med 849,260 kronor; *dels ock* medgifva, att för telegrafverkets behof må, efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomt lämplig fastighet i Karlshamn, äfvensom att köpeskillingen därför må utbetalas af de för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof reserverade medel; samt att af de utaf 1907 års Riksdag för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof beviljade lånemedel, 3,000,000 kronor, må anvisas 350,000 kronor för uppförande af en telegrafstationsbyggnad å telegrafverket tillhörig tomt i Norrköping.

Slutsummorna af de för år 1910 föreslagna staterna jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

	År 1909.	År 1910.
aflöningsstaten	kr. 4,729,230: —	kr. 5,389,860: —
pensions- och understödsstaterna »	371,014: —	317,805: —
omkostnadsstaten	» 3,323,896: —	» 3,476,175: —
ränta och amortering	» 1,990,000: —	» 2,222,000: —
fastigheter	» 500,000: —	» 500,000: —
telegraflinjebyggnader	» 136,800: —	» 7,500: —
öfvergångsstat	» 53,800: —	» 46,160: —
indragningsstat	» 11,000: —	» 5,500: —
tillsammans	kr. 11,115,740: —	kr. 11,965,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att de föreslagna ändringarne i de särskilda staterna afse

Ökning.

Aflöningsstaten:

å anslagen för linjedistriktet	kr. 39,910: —	
å anslagen för trafikdistriktet och stationerna	» 605,720: —	
och å de särskilda anslagen	» 17,360: —	kr. 662,990: —

Pensions- och understödsstater:

å anslaget till understöd och lifräntor	kr. 3,980: —	
å det fasta anslaget till pensionsinrättningen	» 21,100: —	
å anslaget för fyllnadspensioner	» 2,286: —	kr. 27,366: —

Omkostnadsstaten:

å anslaget till stationers och linjers underhåll	kr. 100,000: —	
å anslaget till underhåll af telegrafverkets byggnader och lokaler ...	» 20,000: —	
å anslaget till beklädnad	» 5,000: —	
å anslaget till inköp och underhåll af inventarier, verktyg m. m.	» 10,000: —	
å anslaget till diverse utgifter	» 17,279: —	kr. 152,279: —

Räntor och amortering:

höjning i anslaget	kr. 232,000: —
Summa ökning	kr. 1,074,635: —

Minskning.

Aflöningsstaten,

i anslaget till telegrafstyrelsen kronor 2,360: —

Pensions- och understödsstaterna,

å det med viss procent af telegramportot utgående anslaget till pensionsinrättningen med kr. 72,775: —
och å anslaget till änke- och pupillkassan med » 7,800: — » 80,575: —

Telegraflinjebyggnader,

minskning i anslaget..... » 129,300: —

Öfvergångsstaten,

minskning i anslaget..... » 7,640: —

Indragningsstaten,

minskning i anslaget..... » 5,500: —

Summa minskning kronor 225,375: —

Om från summan af ökningen » 1,074,635: —

drages summan af minskningen..... » 225,375: —

erhålles det belopp af kronor 849,270: —

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag telegrafverkets utgiftsstaten skulle komma att för år 1910 på det hela ökas.

Telegrafmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 11,115,000 kronor, hafva för år 1910 beräknats till 12,500,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, telegrafverkets utgifter enligt staterna för år 1910 af Kungl. Maj:t beräknats till 11,965,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 535,000 kronor.

Beträffande de skäl, på hvilka Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag grundats, får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 247—297.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en inom Andra Kammaren af herrar *E. A. Nilson* i Örebro väckt motion (n:o 165), däri hemställts, att Riksdagen måtte besluta det tillägg till gällande aflöningsreglemente för tjänstemän vid telegrafverket, att i § 4 under 3:o må införas en bestämmelse att tjänsteman, som före tillträddande af ordinarie tjänst enligt detta aflöningsreglemente i mera än sex kalenderår varit anställd såsom extra ordinarie i motsvarande grad i telegrafverkets tjänst äger tillgodoräkna sig för ålderstillägg dylik tjänstetid utöfver dessa sex år.

I afseende å de af motionären till stöd för sin framställning anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Beträffande två likalydande motioner, väckta den ena inom Första Kammaren (n:o 25) af friherre *H. C. Falkenberg* och den andra inom Andra Kammaren (n:o 163) af herr *K. Starbäck*, angående vaktmästarnes hos telegrafstyrelsen löneförmåner, kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande.

Herr Nilson har i sin ofvanberörda motion framlagt förslag om förändrade bestämmelser i afseende å befattningshafvares vid telegrafverket lönetursrätt, afseende att låta tjänstetid såsom extra ordinarie utöfver sex år tillgodoräknas vederbörande för erhållande af ålderstillägg å ordinarie tjänst.

Utskottets
yttrande.

Utskottet finner visserligen med hänsyn till särskilda inom telegrafverket rådande förhållanden motionärens förslag beaktansvärdt; men då frågan om förändrade bestämmelser i afseende å lönetursrätt för en personal af den omfattning som telegrafverkets är synnerligen vidtutseende, särskildt beträffande de kostnader som komma att därpå drabba statsverket samt ett bifall till motionen kan förväntas jämväl medföra kraf på enahanda lönetursrätt inom andra förvaltningsgrenar, anser sig utskottet icke kunna på endast den utredning, som är i motionen lämnad, förorda densamma.

Vidkommande härefter Kungl. Maj:ts förslag om tillsättande af följande nya tjänster å linje- och trafikdistrikten samt stationerna, nämligen 1 linjeingenjör, 2 linjeförmän af första lönegraden, 15 reparatörer, 9 vaktföreståndare, 125 interurbantelefonister och 8 stationsbiträden, äfvensom öfriga föreslagna förändringar i anslagen under aflöningsstaten har utskottet, på grund af hvad till stöd för framställningarne i statsrådsprotokollet anförts, funnit sig böra biträda desamma.

De under pensions- och indragningsstaterna föreslagna årliga understöden åt arbetsledaren Frans Herman Nilsson, kamreraren Alban Agaton Bagger, bokhållaren Knut Alfred Norelius, skrifbiträdet Johanna Lovisa Grünh, född Ahlberg, samt föreständarinnorna Maria Christina Carlbom och Ida Amalia Maria Biengräber, född Jakobsson, har utskottet ansett sig jämväl böra förorda.

Det under rubriken fastigheter för år 1910 upptagna anslag 500,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande år under enahanda titel disponerats, är afsedt att användas på följande sätt:

till stationsbyggnaden i Gäfle	kronor	150,000: —
» påbörjandet af stationsbyggnaden i Östersund ...	»	100,000: —
» » » » » Landskrona	»	100,000: —
» » » » » Västerås	»	150,000: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>500,000: —</u>

Kostnaden för stationsbyggnaden i Gäfle är beräknad till 400,000 kronor. Till bestridande af detta belopp finnes för närvarande tillgängligt af de utaf 1904 och 1905 årens Riksdagar för anskaffande af lokaler i Gäfle för telegrafverkets behof reserverade medel, 200,000 kronor, ett belopp af 139,908 kronor, sedan 60,092 kronor erlagts i köpeskilling för erforderliga tomter. Berörda 139,908 kronor äro afsedda för byggnadsarbetets påbörjande under innevarande år, och det nu äskade beloppet 150,000 kronor anses erforderligt för arbetets fortsättande under år 1910.

Sedan 1906 års Riksdag medgifvit, att för telegrafverkets behof finge inköpas för byggnadstomt lämplig fastighet i Östersund, har en sådan fastighet numera förvärfvats för ett pris af 38,000 kronor, och är kostnaden för den stationsbyggnad, som skall å tomten uppföras, beräknad till 250,000 kronor, däraf 100,000 kronor för år 1910.

1907 års Riksdag lämnade medgifvande af enahanda slag i afseende å fastighetsinköp i Landskrona och Västerås, och har numera inköpts byggnadstomter i förstnämnda stad för ett pris af 52,500 kronor och i den sistnämnda för 27,000 kronor. Därjämte är föreslaget, att i Västerås skall inköpas en invid telegrafverkets tomt belägen, riksbanken tillhörig fastighet, för att å de båda sammanslagna tomterna må kunna uppföras en byggnad inrymmande lokaler för såväl telegraf- och telefonstation som postkontor och riksbankens afdelningskontor. Kostnaden

för denna byggnad är beräknad till 407,000 kronor, däraf för år 1910 150,000 kronor. Stationsbyggnaden i Landskrona beräknas komma att kosta 260,000 kronor, däraf för år 1910 kronor 100,000. Jämväl i stationsbyggnaderna i Gäfle, Östersund och Landskrona äro lokaler för respektive städers postkontor afsedda att inrymmas. Hvad sålunda äskats och föreslagits har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Kungl. Maj:ts förslag om förvärfvande af tomt i Karlshamn för uppförande af en stationsbyggnad finner sig utskottet, med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet är upplyst angående telegraf- och telefontrafikens tillväxt i nämnda stad, böra förorda.

Af de utaf 1907 års Riksdag anvisade länemedel å 3,000,000 kronor för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof var ett belopp af 650,000 kronor beräknadt till inköp af byggnadstomt och uppförande af stationsbyggnad i Norrköping. Sedan numera sådan tomt inköpts för ett pris af 300,000 kronor, äskas för byggnaden återstående 350,000 kronor, och har utskottet intet att emot denna framställning erinra.

Öfriga här ofvan ej omförmälda förslag i afseende å telegrafverkets stater har utskottet jämväl ansett sig böra förorda.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen, med bifall till hvad af Kungl. Maj:t föreslagits, må medgifva:

a) att § 14 i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket den 11 oktober 1907 må, räknadt från och med den 1 januari 1910, erhålla den ändrade lydelse, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909 angifves;

b) att förre arbetsledaren Frans Herman Nilsson, kamreraren Alban Agaton Bagger, bokhållaren Knut Alfred Norelius, skrifbitrådet Johanna Lovisa Grünh, född Ahlberg, föreståndarinnan Maria Christina Carlbom och föreståndarinnan Ida Amalia Maria Biengräber, född Jakobsson, må, Nilsson från och med ingången af år 1909 samt de öfriga från och med månaden näst efter den, hvarunder de erhålla afsked ur telegrafverkets tjänst, af telegrafverkets medel uppbära under sin återstående lifstid ett årligt understöd till belopp af: Nilsson 480 kronor, Bagger 1,200 kronor, Norelius 800 kronor, Grünh 500 kronor, Carlbom 500 kronor

och Biengräber 500 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket;

c) att å telegrafverket tillhöriga tomter i Gäfle, Östersund och Landskrona må uppföras telegrafstationsbyggnader, inrymmande jämväl lokaler för postkontoren i dessa städer, för en kostnad, icke öfverstigande för byggnaden i Gäfle 400,000 kronor, för byggnaden i Östersund 250,000 kronor och för byggnaden i Landskrona 260,000 kronor;

d) att för telegrafverkets räkning må förvärfvas en af riksbanken inköpt, intill telegrafverkets tomt belägen fastighet i Västerås stads norra kvarter för ett pris motsvarande de kostnader, som köpet medfört för riksbanken; samt

e) att å nyssnämnda tomt, sammanslagen med den telegrafverket tillhöriga tomten i Västerås, må uppföras en telegrafstationsbyggnad, inrymmande jämväl lokaler för riksbanken och postkontoret i staden, för en kostnad, icke öfverstigande 407,000 kronor;

2:o) att Riksdagen, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. 1:o här ofvan föreslagit och med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909 föreslagna ändringar i telegrafverkets stater, må för år 1910 beräkna dessa stater till följande belopp:

Aflöningsstat	kr.	5,389,860: —
Pensions- och understödsstater	»	317,805: —
Omkostnadsstat	»	3,476,175: —
Ränta och amortering	»	2,222,000: —
Fastigheter	»	500,000: —
Telegraflinjebyggnader	»	7,500: —
Öfvergångsstat	»	46,160: —
Indragningsstat	»	5,500: —

Tillsammans kronor 11,965,000: —

och sålunda bestämma telegrafverkets anslag för år 1910, förslagsvis beräknadt till 11,965,000 kronor,

att utgå direkt af telegrafmedlen, dock med rätt att i aflöningsstaten och följaktligen i telegrafverkets anslag göra den jämkning som må kunna föranledas af Riksdagens blifvande beslut i anledning af friherre Falkenbergs och herr Starbäcks ofvanberörda motioner;

3:o) att Riksdagen må medgifva

a) att för telegrafverkets behof må, efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomt lämplig fastighet i Karlshamn, äfvensom att köpeskillingen därför må utbetalas af de för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof reserverade medel; samt

b) att af de utaf 1907 års Riksdag för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof beviljade låne-medel, 3,000,000 kronor, må anvisas 350,000 kronor för uppförande af en telegrafstationsbyggnad å telegrafverket tillhörig tomt i Norrköping; samt

4:o) att herr Nilsons omförmälda motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Internationella hälsovårdsbyrån i Paris.

6:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen, att till gäldande af Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 7,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 301—304 i statsrådsprotokollet.

Anslag för
deltagande
i inter-
nationella
hälsovårds-
byrån i Paris.

[7.]

På grund af hvad departementschefen till stöd för framställningen anfört, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till gäldande af Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 7,000 kronor.

Hospitals underhåll.

Höjning af
anslaget till
hospitals
underhåll.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget »hospitals underhåll» med 700,000 kronor eller från 2,400,000 kronor till 3,100,000 kronor.

[8.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 304—307 i statsrådsprotokollet.

Anledningen till den nu begärda betydande anslagshöjningen är, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhämtas, att söka i den ökning i kostnaden för patientvården, som under de senare åren gjort sig gällande, denna ökning i sin ordning hufvudsakligen beroende på en betydlig förhöjning i aflöningsförmånerna för hospitalsbetjäningen. Utskottet, som finner den i ärendet lämnade utredningen ådagalägga behovet af den äskade anslagshöjningen, får alltså hemställa,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget »hospitals underhåll» med 700,000 kronor eller från 2,400,000 kronor till 3,100,000 kronor.

Ang. godkännande af nppgjordt förslag i fråga om uppförande vid Sätters hospital för Kopparbergs läns räkning af en upptagningsanstalt för sinnessjuka.

8:o) Sedan Kopparbergs läns landsting genom direktionen för länslasarettet i Falun hos Kungl. Maj:t anhållit om tillstånd att å Sätters hospitals område låta uppföra en upptagningsanstalt för sinnessjuka, samt medicinalstyrelsen uppgjort förslag till de villkor och bestämmelser, som för det ifrågasatta medgifvandet synts böra uppställas, har, i en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 9) af den 11 december 1908, Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden samma dag, föreslagit Riksdagen att för sin del medgifva, att uti förevarande ärende aftal, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med medicinalstyrelsens i statsrådsprotokollet omförmälda förslag med däri af chefen för civildepartementet förordade jämkningar, må mellan staten å ena samt Kopparbergs läns landsting å andra sidan träffas.

Departementschefens yttrande till ofvan berörda statsrådsprotokoll angående förevarande ärende är af följande lydelse:

»Enligt § 46 i nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901 skall sinnessjuk, hvilken är i trängande behof af vård å hospital, för någon kortare tid njuta vård å länslasarett, till dess vård å hospital kan honom beredas, och i § 4 af nådiga lasarettstadgan den 18 okto-

ber 1901 är föreskrifvet, att inom hvarje landstingsområde skall, såvida icke landstinget med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnat särskild upptagningsanstalt för sinnessjuka, vid något af områdets lasarett finnas en på lämpligt sätt anordnad afdelning för sådan tillfällig vård af sinnessjuka, hvarom nyss nämnts.

För Kopparbergs län finnes för närvarande vid länslasarettet i Falun en dylik afdelning med 12 platser. Denna afdelning har emellertid visat sig otillräcklig för fyllande af behovet, och öfverläkaren vid lasarettets medicinska afdelning har, med ledning af inneliggande inträdesansökningar och under förutsättning att plats skulle beredas endast åt de för sin omgifning och samhället mest vådliga, gjort det uttalande, att sammanlagdt 25 å 30 platser skulle någorlunda tillgodose det förefintliga behovet, samt att därvid antalet platser borde vara dubbelt så stort för män som för kvinnor.

Sedan frågan upptagits i landstinget, har detta uppdragit åt särskilda kommitterade att inkomma med utredning i ärendet.

Kommitterade afgåfvot till 1907 års landsting sitt betänkande och framhöllo därvid, att afsevärda fördelar skulle vinnas, därest öfverenskommelse kunde med staten träffas om rätt för landstinget att vid hospitalet i Säter få intaga visst antal af de här afsedda patienterna, mot skyldighet för landstinget att uppföra en upptagningsanstalt för motsvarande antal sjuka. Den vård af och uppsikt öfver de sjuka, som därigenom skulle ernås, skulle nämligen, enligt kommitterades mening, blifva betydligt bättre än hvad som kunde presteras vid en för ändamålet afsedd mindre lasarettsfdelning.

Jämlikt kommitterades hemställan beslöt därefter landstinget att uppdraga åt direktionen för länslasarettet i Falun att till Kungl. Maj:t ingå med underdånig framställning därom att det måtte medgifvas landstinget att på villkor, som motsvarade hvad genom nådiga brefvet den 6 juni 1902 i likartadt fall stadgats för Uppsala läns landsting, få å hospitalets i Säter område låta uppföra en starkt byggd, med celler och isoleringsrum försedd samt i 4 eller 5 afdelningar fördelad paviljong för 30 sjuka, med rätt för landstinget att i de fall, som omförmålas i § 46 af nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, erhålla vård å hospitalet af 30 sinnessjuka.

Uti en till Eders Kungl. Maj:t ingifven skrift anhåller nu direktionen för länslasarettet i Falun genom sin ordförande landshöfdingen F. Holmquist, på grund af nämnda uppdrag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes medgifva Kopparbergs läns landsting att å hospitalets i Säter område låta uppföra den ifrågasatta paviljongen.

Till följd af nådig remiss har medicinalstyrelsen den 2 september 1908 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet.

I likhet med nämnda kommitterade anser styrelsen det vara för sinnessjukvården i orten fördelaktigare, att vid Sätters hospital uppföres en paviljong, motsvarande det antal platser, som är behöfligt för sådana länet tillhörande sinnessjuka, som omförmälas i § 46 af nådiga stadgan angående sinnessjuka, än att den nuvarande upptagningsafdelningen vid länslasarettet i Falun utvidgas i motsvarande grad, då en större för sinnessjukvård inrättad anstalt erbjuder en mängd för de sjukas kurerande och vård lämpliga anordningar, hvilka ej kunna finnas å en mindre upptagningsanstalt för sinnessjuka, hvilken endast utgör ett annex till ett vanligt sjukhus, och då det vidare måste vara till stort gagn för de sjuka, att de redan från början komma under vård af speciellt utbildade läkare och skötarpersonal och att de slippa en tilläfventyrs skadligt inverkan förflyttning genom att sålunda genast komma till det hospital, där de skola erhålla slutlig vård.

Medicinalstyrelsen erinrar, att underdåniga framställningar af liknande art som den nu ifrågavarande, hvilka på olika tider blifvit gjorda af skilda landsting och senast af Göteborgs stadsfullmäktige, också alla blifvit tillstyrkta af styrelsen samt af Kungl. Maj:t, efter Riksdagens hörande, bifallna.

Af de uppförda upptagningsanstalterna hafva åtskilliga, meddelar vidare styrelsen, varit i bruk ett flertal år, hvarunder de visat sig funktionera väl och vara till stort gagn äfven för statens respektive anstalter genom de nya former af sinnessjukvård, som med tillhjälp af dem kunnat genomföras. Vid godkännandet af ritningarna till dessa upptagningsanstalter har styrelsen, enligt hvad i utlåtandet anföres, nämligen städse lagt synnerlig vikt vid, att en hvar af dem fått den för vederbörande statsanstalt lämpligaste anordningen. Sålunda hafva de fyra äldsta af de hittills uppförda länsanstalterna, nämligen vid Lunds, Kristinehamns, Härnösands och Uppsala hospital, inredts som öfvervakningsafdelningar, enär vid tidpunkten för deras uppförande behofvet af sådana gjorde sig gällande vid dessa hospital. Af de senare uppförda äro Göteborgs stads samt Kronobergs och Blekinge läns upptagningsanstalter delvis apterade för samma ändamål, delvis åter anordnade som öppen-dörr-afdelningar, därigenom beredande tillfälle till friare vårdform för därför lämpade sjuka, medan Älfsborgs läns vid Vänersborgs hospital och asyl belägna upptagningsanstalt i sin helhet är anordnad för sistnämnda ändamål, då behofvet af öfvervakningsafdelningar vid denna anstalt redan från början varit fullt tillgodosedt.

Hvad nu hospitalsanläggningen vid Säter beträffar, har, säger styrelsen, vid ritningarnas uppgörande behovet såväl af öfvervakningsafdelningar som ock af för öppen-dörr-systemet afsedda kolonivillor blifvit till fulla tillgodosedt. För intet af dessa tvenne ändamål är därför den nu föreslagna länsanstalten här behöflig. Däremot kunde en dylik blifva till stort gagn för sinnessjukvården i sin helhet, om den uppfördes i form af en starkt byggd, på flera afdelningar fördelad paviljong med celler och isoleringsrum.

I detta sammanhang erinrar styrelsen om ett på nådigt uppdrag den 13 maj 1901 afgifvet underdånigt utlåtande beträffande kriminalvårdens ordnande i vårt land. Antalet å särskilda kriminalafdelningar behöfliga platser beräknas i detta utlåtande, i hvad rör manliga sjuka, till något mindre än 200. Då emellertid ej allt för många patienter af äsyftade slag med fördel kunna vårdas tillsammans, ansågs det redan ur sjukvårdssynpunkt otjänligt att till *ett* ställe förlägga alla dessa platser. Styrelsen föreslog därför uti detta sitt underdåniga utlåtande, att vid Växjö hospital uppfördes en afdelning för högst 100 kriminalpatienter, och att den för manliga kriminalpatienter erforderliga andra anstalten inrymdes uti den nya hospitalsanläggning i öfre delen af landet, som säkerligen komme att under de närmaste åren behöfva planläggas.

Då förslaget till Sätters hospital några år senare uppgjordes, upptogs emellertid, fortsätter styrelsen, uti detta icke någon dylik afdelning, då man ansåg det lämpligt att, innan den för kriminalvårdens ordnande uppgjorda planen fullbordades, först vinna någon erfarenhet om, huru den vid denna tidpunkt ännu icke färdigbyggda kriminalasylen vid Växjö hospital, den första i sitt slag i vårt land, komme att fungera. Erfarenheten från de omkring 2^{1/2} år, som denna nu varit i verksamhet, har, säger styrelsen, otvetydigt gifvit vid handen, att äfven 100 är ett allt för stort antal på samma plats, då det gäller sjuka af ifrågasvarande art. Sålunda framgår det af de berättelser, öfverinspektören för sinnessjukvården i riket afgifvit öfver sina inspektioner af Växjö kriminalasyl, att dennas skötsel varit förenad med icke obetydliga svårigheter. Afsevärdt mindre afdelningar för detta ändamål torde därför för framtiden böra ifrågakomma. Kopparbergs läns landstings erbjudande att på vissa villkor vid Sätters hospital låta uppföra en starkt byggd, med celler och isoleringsrum försedd paviljong med plats för 30 sjuka måste med hänsyn härtill, enligt styrelsens mening, anses vara för staten synnerligen fördelaktigt, då ändamålsenlig vård och säker förvaring därstädes kunde beredas ett motsvarande antal särskildt farliga sinnessjuka.

Hvad vidare beträffar de villkor, som vid den här ifrågasatta öfverenskommelsen böra uppställas, säger sig styrelsen icke hafva någon anledning att föreslå någon ändring uti de bestämmelser, som i föregående liknande fall af Kungl. Maj:t godkänts. Enligt dessa har, erinrar styrelsen, för Kronobergs, Blekinge och Älfsborgs län samt för Göteborgs stad patientafgiften blifvit för de 5 första åren bestämd till 2 kronor för dag. Jämlikt nådiga brefvet den 30 januari 1903 är nämnda afgift äfven för Uppsala län nedsatt till detta belopp från förut bestämda 2 kronor 50 öre för dag.

På grund af hvad sålunda anförts har medicinalstyrelsen i underdånighet tillstyrkt nådigt bifall till den af direktionen för länslasarettet i Falun gjorda framställningen på följande villkor:

att för mottagande vid Sätters hospital af sinnessjuka från Kopparbergs län i sådana fall, som omförmälas i § 46 af nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, länets landsting berättigas att å staten tillhörigt område vid Sätters hospital och på plats, som af medicinalstyrelsen bestämmes, samt i enlighet med af medicinalstyrelsen godkända ritningar uppföra en starkt byggd, med celler och isoleringsrum försedd samt i 4 å 5 afdelningar fördelad paviljong för 30 sinnessjuka;

att landstinget vidkännes kostnaden ej mindre för byggnadens uppförande med dithörande stadig grundläggning, promenadgårdar, värmeapparater och vattenledningsrör än äfven för all annan fast inredning med mera, som erfordras för byggnadens begagnande, samt att landstinget för framtiden bestrider underhållskostnaden därför;

att staten anskaffar och underhåller all den lösa utredningen samt ombesörjer och bekostar allt hvad för de sjukas vård i öfrigt erfordras;

att landstingets anstalt införlifvas med hospitalets öfriga för sjukvården afsedda afdelningar, samt att hospitalets styrelse berättigas att fritt förfoga öfver densamma och använda den för vård af sinnessjuka, utan afseende på om dessa tillhöra Kopparbergs eller något annat län, dock med villkor att för sinnessjuka i de fall, som omförmälas i § 46 af nådiga stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, trettio platser, 20 för män och 10 för kvinnor, alltid och utan invändning finnas disponibla till upptagning endast för sjuka från Kopparbergs län, och att en fullgod vård beredas dessa;

att granskning af ansökningshandlingar om tillfällig hospitalsvård åt däraf i behof varande sinnessjuka från Kopparbergs län sker i den ordning, att ifrågavarande patienter af öfverläkaren vid länslasarettets i Falun medicinska afdelning remitteras till länsafdelningen på Sätters

hospital för att där vårdas, till dess för deras hospitalsvård föreskrifna intyg och ansvarsförbindelser genom direktionens för länslasarettet försorg anskaffats, hvarefter dessa sjuka, såvidt de pröfvas vara till vård å anstalt för sinnessjuka berättigade, böra vinna inträde å hospitalet i alldeles samma ordning som andra sinnessjuka och utan något som helst företräde för dem, såsom tillhörande Kopparbergs län;

att för hvarje patient erlägges afgift till staten, hvilken afgift för de första fem åren efter det anstalten tagits i bruk utgår med 2 kronor för dag och därefter för fem år i sänder bestämmes af Kungl. Maj:t på medicinalstyrelsens förslag och efter landstingets hörande;

att afgiften betalas kvartalsvis af lasarettsdirektionen i Falun;

att emellertid ett minimibelopp af 3,000 kronor för hvarje år skall i patientafgifter till staten utgöras;

att, så snart någon å anstalten intagen sinnessjuk därifrån utskrifves eller blifver å hospital eller asyl intagen, landstingets betalningskyldighet för samma patient upphör, hvarför underrättelse därom genom hospitalets syssloman utan dröjsmål bör lämnas lasarettsdirektionen med uppgift tillika om den tid, hvarunder patienten varit å anstalten vårdad;

samt att staten och landstinget förbehållas ömsesidig rätt till uppsägning af öfverenskommelsen, att upphöra 2 år efter uppsägningen, med skyldighet för staten att ersätta landstinget kostnaden för byggnaden, därest uppsägningen sker af staten, med det belopp, som bestämmes af fem gode män, af hvilka staten och landstinget utse två hvardera och de sålunda valda den femte, dock att värdet icke får öfverstiga verkliga kostnaden för byggnadens uppförande, samt, därest uppsägningen sker af landstinget, med två tredjedelar af det på förenämnda sätt bestämda värde.

Såsom medicinalstyrelsen framhållit, skulle genom antagande och utförande af Kopparbergs läns landstings förslag att vid Sätters hospital uppföra omförmälda med celler och isoleringsrum försedda paviljong för sinnessjuka väsentliga fördelar vinnas närmast för vården af farliga sinnessjuka, särskildt kriminalpatienter. Redan på grund häraf synes mig förevarande framställning, som ju äfven är af stor betydelse för länet, böra af statsmakterna bifallas.

Departement-
chefens
yttrande.

Hvad angår de af medicinalstyrelsen föreslagna villkoren, har jag icke något väsentligt att erinra mot desamma. Dessa villkor öfverensstämman i hufvudsak med dem, som fästats vid tidigare medgifvanden för vissa landsting att vid hospital anordna upptagningsanstalter. Hvad

särskildt angår dagafgiften, 2 kronor, synes mig densamma vara tillräcklig för att betäcka statens kostnader. Medelkostnaden för sjukvården vid rikets samtliga hospital utgjorde nämligen för hvarje person för dag år 1906 1 krona 46 öre, och kostnaderna för utredning torde kunna beräknas till omkring 400 kronor för säng. Emellertid torde, ehuru väl ledningar för aflopp och belysning lära få anses tillhöra den fasta inredningen, tydligen böra utsägas, att landstinget skall bekosta dessa ledningar. Så skedde vid uppgörande af aftal angående Göteborgs stads upptagningsanstalt vid Göteborgs hospital. I öfverensstämmelse härmed synes sålunda i förevarande afseende böra föreskrifvas såsom villkor, att landstinget vidkännes kostnaden ej mindre för byggnadens uppförande med dithörande stadig grundläggning, promenadgårdar, ledningar för värme, vatten och aflopp samt belysning jämte värmeapparater än äfven för all annan fast inredning med mera, som erfordras för byggnadens begagnande, samt att landstinget för framtiden bestrider underhållskostnaden därför.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som förutsätter, att det af departementschefen särskildt omförmälda villkor angående skyldighet för landstinget att vidkännas kostnaden för ledningar för värme, vatten, aflopp och belysning icke förtager landstinget rätt att kostnadsfritt anknyta upptagningsanstaltens berörda ledningar till hospitalets hufvudledningar, har icke funnit något att emot förslaget erinra, hvadan utskottet hemställer,

att Riksdagen må för sin del medgifva, att angående uppförande å Sätters hospitals område för Kopparbergs läns räkning af en upptagningsanstalt för sinnessjuka aftal, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med medicinalstyrelsens i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 11 december 1908 omförmälda förslag med däri af chefen för civildepartementet förordade jämkningar, må mellan staten, å ena, samt Kopparbergs läns landsting, å andra sidan, träffas.

Ang. utvidgning af Väster-norrlands läns upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Härnösands hospital.

9:o) I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 16) af den 31 december 1908 har Kungl. Maj:t, under återropande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att vid Väster-norrlands läns upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Härnösands hospital plats må beredas för ytterligare fyra patienter, däraf två å manliga och två å kvinnliga afdelningen; att dagafgiften

för det sålunda ökade antalet patienter må utgå efter samma grunder, som för närvarande äro gällande beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten; samt att i öfrigt med afseende å den utvidgade anstalten må i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i det i statsrådsprotokollet omförmälda, enligt kungl. bref den 19 maj 1899 för statens del godkända aftal.

Departementschefens yttrande till ofvan berörda statsrådsprotokoll i förevarande ärende är af följande lydelse:

»År 1898 gjorde en af Västernorrlands läns landsting tillsatt kommitté underdånig framställning att för sinnessjukas vård i de fall, som omförmäldes i § 41 af stadgan angående sinnessjukas den 2 november 1883 (§ 46 i förnyade stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901), få för landstingets räkning och på dess bekostnad å hospitalets vid Härnösand område anlägga en s. k. bevakningsafdelning med 20 platser, däraf hälften för män och hälften för kvinnor.

Sedan medicinalstyrelsen uppgjort förslag till de närmare villkor och bestämmelser, som syntes böra uppställas för det ifrågasatta medgifvandet, samt landstinget godkänt samma förslag, föreslog Kungl. Maj:t i proposition (n:o 3) 1899 års Riksdag att för sin del medgifva, att uti förevarande ämne aftal finge träffas mellan staten och Västernorrlands läns landsting enligt det sålunda upprättade förslaget.

Berörda förslage:

att för ofvan omförmälda ändamål Västernorrlands läns landsting berättigades att å statens område vid Härnösands hospital uppföra en eller två paviljonger för tjugu sinnessjuka, tio män och tio kvinnor, på den plats, som medicinalstyrelsen anvisade, och i enlighet med af medicinalstyrelsen godkänd ritning;

att landstinget vidkändes kostnaden ej mindre för byggnaden eller byggnaderna med dithörande promenadgårdar, värmeapparater och vattenledningsrör än äfven för all annan fast inredning samt för framtiden bestrede underhållskostnaden därför;

att staten anskaffade och underhölle all den lösa utredningen samt ombesörjde och bekostade allt hvad för de sjukas vård i öfrigt erfordrades;

att landstingets anstalt införlifvades med hospitalets öfriga för sjukvården afsedda afdelningar, samt att hospitalets styrelse berättigades att fritt förfoga öfver landstingets anstalt och använda densamma såsom en upptagningsanstalt för nyligen insjuknade, utan afseende på om dessa tillhörde Västernorrlands eller något annat län, dock med villkor, att för sinnessjuka i de fall, som omförmäldes i § 41 af stadgan angående sin-

nessjuka den 2 november 1883, tjugu platser, tio för män och tio för kvinnor, alltid och utan invändning funnes disponibla till intagning endast för sjuka från Västernorrlands län, och att en fullgod vård bereddes dessa;

att granskningen af ansökningshandlingar om inträde å lasarettet i Härnösand för tillfällig hospitalsvård åt däraf i behof varande sinnessjuka från Västernorrlands län skedde i den ordning, som vore föreskrifven för sådana fall, så att ifrågavarande patienter till anstalten remitterades af lasarettets läkare i Härnösand, och borde de för inträde å hospital föreskrifna handlingar, såvida de ej vid patientens intagning å anstalten aflämnats, genom nämnda lasarettets målsman anskaffas och de å anstalten intagna sjuka därefter, såvidt de pröfvades vara till hospitalsvård berättigade, vinna inträde å hospitalet i alldeles samma ordning som andra sinnessjuka och utan något som helst företräde för dem, såsom tillhörande Västernorrlands län;

att för hvarje patient erlades en afgift till staten, hvilken afgift för de första fem åren, efter det anstalten tagits i bruk, utginge med 2 kronor 50 öre för dag och därefter för fem år i sänder bestämdes af Kungl. Maj:t på medicinalstyrelsens förslag och efter landstingets hörande;

att afgiften betalades kvartalsvis af lasarettsdirektionen i Härnösand;

att emellertid ett minimibelopp af tretusen kronor för hvarje år skulle i patientavgifter till staten utgöras;

att, så snart någon å anstalten intagen sinnessjuk därifrån utskrefves eller blefve å hospital eller å asyl intagen, landstingets betalningsskyldighet för samma patient upphörde, hvarför underrättelse därom genom hospitalets syssloman utan dröjsmål borde lämnas lasarettsdirektionen med uppgift tillika om den tid, hvarunder patienten varit å anstalten vårdad; samt

att staten och landstinget förbehölles ömsesidig rätt till uppsägning af öfverenskommelsen, att upphöra två år efter uppsägningen, med skyldighet för staten att ersätta landstinget kostnaden för byggnaden, därest uppsägningen skedde af staten, med det belopp, som bestämdes af fem gode män, af hvilka staten och landstinget utsågo två hvardera och de sålunda valda den femte, dock att värdet icke finge öfverstiga verkliga kostnaden för byggnadens uppförande, samt, därest uppsägningen skedde af landstinget, med två tredjedelar af det på nämnda sätt beräknade värdet.

Kungl. Maj:ts ofvan omförmälda framställning blef af Riksdagen bifallen.

Berörda upptagningsanstalt har sedermera blifvit uppförd och börjat beläggas den 8 december 1902.

Genom nådigt bref den 6 december 1907 har därefter bestämts, att för tiden från och med den 8 i samma månad intill den 8 december 1912 skulle för hvarje patient å upptagningsanstalten vid Härnösands hospital till staten erläggas en afgift af två kronor för dag.

Med underdånig skrifvelse den 27 december 1907 har medicinalstyrelsen nu öfverlämnat en till styrelsen ingifven skrift, däruti direktionen för länslasarettet i Härnösand anhållit, att, då under nuvarande förhållanden ytterligare fyra patienter syntes kunna utan olägenhet emottagas å ifrågavarande upptagningsanstalt, å densamma måtte få intagas högst 24 patienter, däraf tolf å manliga och tolf å kvinnliga afdelningen.

Framställningen har tillstyrkts af såväl medicinalstyrelsen som direktionen för Härnösands hospital.

Landstinget, som lämnats tillfälle att yttra sig i ärendet, har i underdånig skrifvelse den 19 oktober 1908 anført, att landstinget icke har något att erinra mot bifall till framställningen.

I likhet med i ärendet hörda myndigheter anser jag den gjorda framställningen om ökning af antalet platser vid ifrågavarande upptagningsanstalt böra vinna bifall.

Departement-
schefens
ytirande.

Då emellertid denna utvidgning af anstalten förutsätter ändring i ofvan omförmälda, af Riksdagen godkända aftal, torde frågan böra underställas Riksdagens pröfning. Dagafgiften för det sålunda ökade antalet patienter synes böra utgå efter samma grunder, som för närvarande äro stadgade, d. v. s. 2 kronor för dag och patient intill den 8 december 1912, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att därefter bestämma afgiften för en femårsperiod i sänder. Jag tillåter mig i detta sammanhang nämna, att medelkostnaden för sjukvården för hvarje person för dag vid Härnösands hospital under år 1906 uppgick till 1 krona 37 öre. Bestämmelserna i det genom nådigt bref den 19 maj 1899 godkända aftalet lära i öfrigt i tillämpliga delar blifva gällande.»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må medgifva:
att vid Västernorrlands läns upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Härnösands hospital plats må beredas för ytterligare fyra patienter, däraf två å manliga och två å kvinnliga afdelningen;

att dagafgiften för det sålunda ökade antalet patienter må utgå efter samma grunder, som för närvarande äro gällande beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten; samt

att i öfrigt med afseende å den utvidgade anstalten må i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i det i statsrådsprotokollet öfver civilärenden 31 december 1908 omförmälda, enligt kungl. bref den 19 maj 1899 för statens del godkända aftal.

Postafgifter för tjänstebref m. m.

Höjning af
anslaget till
postafgifter
för tjänste-
bref och
dylika försändelser.

10:o) Kungl. Maj:t har under punkt 9 af förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen att höja förslagsanslaget till postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser med 175,000 kronor eller från 685,000 kronor till 860,000 kronor.

[9.]

På grund af hvad till stöd för framställningen i statsrådsprotokollet (sid. 307) förekommer får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja förslagsanslaget till postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser med 175,000 kronor eller från 685,000 kronor till 860,000 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang.
öfriga ordina-
rie anslag.

[10.]

11:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag, som för innevarande år finnas å sjätte hufvudtiteln uppförda, har Kungl. Maj:t icke föreslagit någon annan ändring, än att förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jämnande af hufvudtitelns slutsumma måtte ökas med 3 kronor, eller från 425,759 kronor till 425,762 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga å sjätte hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som här ofvan icke blifvit omförmälda, må för år 1910 fastställas till samma belopp som i

innevarande års riksstat, dock att i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få göras den jämkning, som till jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras.

Arbetareförsäkringen.

12:o) Under punkt 11 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att Kungl. Maj:t må äga för år 1910 använda de till underlåtande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp i mån af behof dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under enahanda villkor som i Riksdagens skrifvelse den 2 juni 1906 äro angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser för såväl sjukkasseeväsendet i riket som olycksfall i arbetet.

Förvaltningsbidrag åt sjukkassor m. m.

[11.]

Departementschefens anförande i ämnet återfinnes å sid. 308 och 309 i statsrådsprotokollet.

Under erinran om Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen utom hufvudtitlarne gjorda framställning, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande måtte för år 1910 afsättas en summa af 500,000 kronor, öfver hvilken framställning utskottet framdeles kommer att afgifva utlåtande, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu ifrågasvarande förslag, hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, må medgifva, att Kungl. Maj:t må äga för år 1910 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof,

dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under villkor:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspliktiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt med 25 öre för hvarje medlem därutöfver,

dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser för såväl sjukkasseväsendet i riket som olycksfall i arbetet.

Extra anslag.

Med anledning af de för tillfälliga behof, hänförliga till sjätte hufvudtiteln, gjorda framställningar, får utskottet afgifva följande yttranden och förslag.

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

Ang. biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet.

13:o.) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1904—1909 ägt rum, för år 1910 till *biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet* på extra stat anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

14:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1908 och 1909 ägt rum, såsom *godtgörelse till en särskild föredragande inom civildepartementet af ärenden rörande elektriska anläggningar äfvensom vissa andra mål*, efter därom af departementschefen meddelad bestämmelse, på extra stat för år 1910 till Kungl. Maj:ts förfogande anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Särskild föredragande för mål rörande elektriska anläggningar m. m.

[13.]

15:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

att Riksdagen må såsom *godtgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom civildepartementet* på extra stat för år 1910 till Kungl. Maj:ts förfogande anvisa ett belopp af 3,000 kronor.

Ang. särskild föredragande för vissa mål.

[14.]

16:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må *till förhöjning af de inom civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli anställda amanuensernas arfvoden m. m.* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 15,900 kronor.

Ang. höjning af anslaget till amanuensers m. m.

[15.]

Regeringsrätten.

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om Kungl. Maj:ts regeringsrätt varder af Riksdagen bifallen, för *upprätthållande af regeringsrättens verksamhet under år 1909* på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 70,275 kronor.

Regeringsrätten.

[16.]

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Öfverståthållareämbetet.

Anslag till ett kvinnligt biträde.

[17.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för aflönande af ett kvinnligt biträde hos öfverståthållareämbetets kansli på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 1,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel utanordna beloppet redan under år 1909.

Under hänvisning till hvad utskottet under punkt 2 här ofvan anført, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *aflönande af ett kvinnligt biträde hos öfverståthållareämbetets kansli* på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 1,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel utanordna beloppet redan under år 1909.

Ang. utgifvande af »Polisunder rättelser» och »Meddelanden ang. automobiltrafik».

[18.]

19:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för år 1909 ägt rum, *till utgifvande af tidningarna »Polisunder rättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 24,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

Polisväsendet på landsbygden.

[19.]

20:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad som skett för år 1909, på extra stat för år 1910 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 350,000 kronor att, hufvudsakligen under de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 21 februari 1908 angifna villkor för åtnjutande af bidrag från anslaget, användas till *aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet*, där sådan kan af förhållandena på-

kallas, under medgifvande tillika, *dels* att af detta anslag ett belopp af 10,000 kronor må i län, där länsdetektiv ej anställts, användas till åtgärder i särskilda fall för gröfre brotts upptäckande och för brytares efterspanande och gripande, *dels* att Kungl. Maj:t må af anslaget använda lämpligt belopp till årsarfvode åt en polistjänsteman, som förordnas att inom civildepartementet biträda ej mindre vid uppläggning och förande af register öfver den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskärer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande af polisskydd vid oroligheter å rikets landsbygd, än ock vid beredning inom departementet af frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall.

21:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Arfvode åt
lappfogdar
m. m.

[20.]

att Riksdagen må för *juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna* på extra stat för år 1910 anvisa 20,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

22:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. förstärkning af arbetskrafterna hos vattenbyggnadsstyrelsen.

[21.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för år 1909 ägt rum, till *förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 15,400 kronor.

23:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. undersökning af mindre hamnar m. m.

[22.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad förut under en följd af år ägt rum, på extra stat för år 1910

anvisa ett anslag af 10,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder* äfvensom till *upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Ang. inspek-
tion af en-
skilda järn-
vägars rul-
lande ma-
teriel.

[24.]

24:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1905—1909 ägt rum, för anordnande af *inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel*, på extra stat för år 1910 anvisa 5,000 kronor att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande.

Ang. anlägg-
ning af vägar
m. m.

[25.]

25:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad som skett för åren 1908 och 1909, till *bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* på extra stat för år 1910 anvisa 1,250,000 kronor.

Ang. bro- och
hamnbygg-
nader m. m.

[26.]

26:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, må, till *understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder*, på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 400,000 kronor.

Ang. villkor
och bestäm-
melser för
statsbidrag
till väg-, bro-
och hamn-
byggnader
m. m.

27:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen besluta, att i afseende å statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader äfvensom upprensning af åar och farleder, som af Riksdagen för år 1910 kunde komma att beviljas, må gälla de allmänna villkor och bestämmelser, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrifvelse den 31 maj 1907.

De allmänna villkoren för erhållande och tillgodonjutande af ofvan under punkterna 25 och 26 omförmälda statsbidrag samt kontrollen därå, att fastställda planer varda vid arbetenas utförande följda, inne-

hållas, förutom i Riksdagens berörda skrifvelse, uti kungl. kungörelse den 28 juni 1907 (Svensk författningssamling 1907 n:o 41).

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må besluta, att i afseende å de af Riksdagen för år 1910 beviljade statsbidrag till väg-anläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader äfvensom upprensning af åar och farleder skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrifvelse den 31 maj 1907.

28:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 30,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Västerbottens län förfogande för att hufvudsakligen i öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1909 angifna grunder användas till anläggande af enklare vägar i Västerbottens läns öfre lappmark och med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1909 af tillgängliga medel af ifrågavarande anslag utanordna ett belopp af 15,000 kronor.

Anslag till
ödebygds-
vägar i
Västerbottens
län.

[27.]

De till stöd för framställningen anförda skäl återfinnas å sid. 322—344.

Förevarande förslag, hvarmed afses att i någon mån och provisoriskt afhjälpa de synnerligen otillfredsställande vägförhållandena i Västerbottens läns lappmarkssocknar och dymedelst bidraga ej mindre till en välbehöfelig lättnad i samfärdseln i allmänhet inom dessa trakter än äfven särskildt att bereda den befolkning, som för närvarande på grund af rådande kommunikationsförhållanden är hänvisad att hufvudsakligen i Norge söka afsättning för sina varor, ökad möjlighet att träda i handelsförbindelse med svenska köpmän, finner utskottet vara till sin idé välbetänkt. I afseende å sättet för utförande af de ifrågasatta vägarne hafva meningarne varit delade, i det att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med underlydande distriktstjänstemän ansett, att vägarne borde anordnas så, att de äfven kunde trafikeras med hjuldon, under det att Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län och departementschefen hålla före, att en dylik anordning icke i hvarje fall vore nödvändig, utan att det för vissa vägar vore tillräckligt att anordna dem såsom omsorgsfullt lagda s. k. vintervägar. Då emellertid företaget i fråga är af utpräglad försöksnatur, vill det synas utskottet,

Utskottets
yttrande.

som om det vore lämpligt att, på sätt jämväl af Konungens befallningshafvande och departementschefen ifrågasatts, åt Konungens befallningshafvande i hvarje särskildt fall öfverlämnas att afgöra hvilken vägtyp som bör komma till användning.

Hvad departementschefen i öfrigt i förevarande fråga uttalat liksom det för ändamålet äskade anslagets belopp har ej gifvit utskottet anledning till erinran.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag af 30,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Västerbottens län förfogande för att hufvudsakligen i öfverensstämmelse med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1908 angifna grunder användas till *anläggande af enklare vägar i Västerbottens läns öfre lappmark* och med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1909 af tillgängliga medel af ifrågavarande anslag utanordna ett belopp af 15,000 kronor.

Vattenfallsstyrelsen.

Vattenfalls-
styrelsen.
[30.]

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för upprätthållande af vattenfallsstyrelsens verksamhet under år 1910 på extra stat för nämnda år anvisa ett anslag af 34,000 kronor samt medgifva, att af inkomsterna under samma år från Trollhätte kanalverk må såsom bidrag till upprätthållande af vattenfallsstyrelsens verksamhet utgå ett belopp af 26,000 kronor.

Såsom i statsrådsprotokollet (sid. 345) erinras, godkände 1908 års Riksdag stat för den då beslutade vattenfallsstyrelsen, hvilken stat slutade å ett belopp af 60,000 kronor, hvarjämte Riksdagen för uppehållande af styrelsens verksamhet under år 1909 dels på extra stat för samma år anvisade ett anslag af 34,000 kronor under nionde hufvudtiteln, dels ock medgaf att af Trollhätte kanalverks inkomster finge för samma ändamål utgå 26,000 kronor. Kungl. Maj:t har sedermera genom beslut den 17 juni 1908 förklarar, att styrelsen skall lyda under civildepartementet.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må för *uppehållande af vattenfallsstyrelsens verksamhet under år 1910* på extra stat för

nämnda år anvisa ett anslag af 34,000 kronor samt medgifva, att af inkomsterna under samma år från Trollhätte kanalverk må såsom bidrag till upprätthållande af vattenfallsstyrelsens verksamhet utgå ett belopp af 26,000 kronor.

Medicinalstaten.

30:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1907—1909 ägt rum, på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 600 kronor att under sistnämnda år med 50 kronor i månaden användas såsom *personligt lönetillägg till tillförordnade medicinalrådet Gustaf Richard Stenbeck*, så länge han bestrider medicinalrådet J. G. Schuldheis' ämbete.

Ang.
personligt
lönetillägg
till t. f. me-
dicinalrådet
G. R. Sten-
beck.

[32.]

31:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, såsom för åren 1908 och 1909 skett, på extra stat för år 1910 *till aflönande af en extra vaktmästare hos medicinalstyrelsen* anvisa ett anslag af 800 kronor.

Ang. anstäl-
lande af ytter-
ligare en
vaktmästare
hos medici-
nalstyrelsen.

[33.]

32:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, till *arfvode för en kontrollant af hospitalens ekonomiska förvaltning* på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 5,800 kronor.

Ang.
kontrollant
af hospitalens
ekonomiska
förvaltning.

[34.]

33:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1908 och 1909 ägt rum, på extra stat för år 1910

Ang. Järfsö
sjukhus för
spetälska.

[35.]

anvisa till *underhåll* under samma år af *Järfsö sjukhus för spetälska* ett belopp af 20,000 kronor.

Ang. behandling af medellösa lupuspatienter.

[36.]

34:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1910 anvisa ett förslagsanslag af 15,000 kronor att enligt därom af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser användas till bekostande af behandling enligt den s. k. ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten, under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, äfvensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar.

Den till grund för framställningen åberopade utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 355—360.

Anslag för ifrågavarande ändamål beviljades första gången af 1904 års Riksdag på extra stat för år 1905 till ett belopp af 7,000 kronor. Sedermera beviljade 1905 och 1906 års Riksdagar anslaget att å extra stat för hvartera af åren 1906 och 1907 utgå med enahanda belopp. 1907 års Riksdag anvisade på extra stat för år 1908 ett anslag af 17,000 kronor, hvaraf 5,000 kronor finge förskottsvis disponeras för år 1907. Slutligen beviljade 1908 års Riksdag för ifrågavarande ändamål 12,000 kronor att utgå under innevarande år.

Utskottet, som funnit den föreslagna ökningen af anslaget vara af behovet påkallad, hemställer,

att Riksdagen må på extra stat för år 1910 anvisa ett förslagsanslag af 15,000 kronor att enligt därom af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser användas till *bekostande af behandling enligt den s. k. ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten*, under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, äfvensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar.

Anslag till hospitalet vid Säters.

[37.]

35:o) Sedan Riksdagen för uppförande af ett nytt hospital å Säters kungsgård och därintill angränsande mark år 1905 beviljat ett anslag

af 2,556,300 kronor och däraf på extra stat anvisat för år 1906 320,000 kronor, för år 1907 300,000 kronor, för år 1908 750,000 kronor samt för innevarande år 525,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af ifrågavarande anslag på extra stat för år 1910 anvisa återstoden eller ett belopp af 661,300 kronor.

Utskottet hemställer

att Riksdagen må af det för *uppförande af Sätters hospital* beviljade anslaget af 2,556,300 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstoden eller 661,300 kronor.

36:o) Sedan Riksdagen år 1906 för anläggning af ett hospital i närheten af Västervik beviljat ett anslag af 2,766,498 kronor samt däraf på extra stat anvisat för år 1907 ett belopp af 150,000 kronor, för år 1908 500,000 kronor och för innevarande år 625,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 800,000 kronor.

Ang. byggnadsarbeten vid ett hospital i närheten af Västervik.

[38.]

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må af det för *anläggning af ett hospital i närheten af Västervik* beviljade anslag å 2,766,498 kronor på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 800,000 kronor.

37:o) 1907 års Riksdag beviljade för uppförande vid Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen, ett anslag af 354,250 kronor samt anvisade däraf på extra stat för år 1908 100,000 kronor. För innevarande år har af anslaget anvisats 150,000 kronor. Kungl. Maj:t har nu föreslagit Riksdagen att af nämnda anslag på extra stat för år 1910 anvisa återstoden 104,250 kronor.

Ang. anslag till en I:a klass afdelning vid Göteborgs hospital.

[39.]

Utskottet hemställer på grund häraf

att Riksdagen må af det för uppförande vid *Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen*, beviljade anslag å 354,250 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstoden, 104,250 kronor.

Ang. anläggning af hospital i Östersund m. m.

[40.]

38:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen dels att för uppförande af ett nytt hospital å Frösön invid Östersund å det till statsverket indragna majorsbostället $\frac{8}{13}$ mantal Öhnet n:r 1 jämte $\frac{2}{13}$ mantal Mjälle n:r 3 bevilja ett anslag af 2,308,500 kronor och däraf på extra stat för år 1910 anvisa 150,000 kronor; dels ock medgifva, att hemskiftet till förenämnda majorsboställe må från den 14 mars 1910 upplåtas till nämnda hospital för att för dess räkning disponeras.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 361—391 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft en inom Andra Kammaren af herr A. *Ahlstrand* väckt motion (n:r 101), däri föreslagits, att Riksdagen måtte, med afslag å Kungl. Maj:ts framställning om beviljande af anslag till ett nytt hospital å Frösön, besluta, att det föreslagna hospitalet skall förläggas till Umeå eller lämplig plats i denna stads närhet, samt hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande af kostnadsförslag till sådan anläggning.

I afseende å de af motionären till stöd för förslaget anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets yttrande.

Den ifrågakommande hospitalsanläggningen, som är afsedd för de fyra nordligaste länen, utgör, såsom af departementschefen erinras, ett led i den plan för sinnessjukvården i riket, som af medicinalstyrelsen utarbetats. I enlighet med denna plan har Riksdagen förut beslutat uppförande af hospitalen i Säter och Västervik. Kostnaden för det nya hospitalet är, på sätt af statsrådsprotokollet närmare framgår, beräknad till 2,298,515 kronor. Utskottet, som visserligen icke vill bestrida nödvändigheten af ännu en anläggning af förevarande art, har emellertid icke kunnat undgå att, med hänsyn till den oerhördt stora kostnaden för den föreslagna anläggningen, ställa sig synnerligen tveksamt inför frågan, om det äskade anslaget nu bör beviljas, och denna tvekan vinner i styrka inför det förhållande, att hospitalen i Säter och Västervik, för hvilka kostnadsberäkning under de senaste åren upprättats, betinga en i förhållande till patientantalet betydligt lägre kostnad. Exempelvis vill utskottet framhålla, att kostnaden för sjukplats beräknas vid det nu föreslagna hospitalet till 5,299 kronor, men vid hospitalen i Säter och Västervik till allenast resp. 3,178 och 3,458 kronor. Såsom skäl för det nu föreliggande höga anslagskravet åberopas hufvudsakligen de synnerligen högt uppdrifna prisen på arbetskraft samt materialier i och omkring Östersund. Det torde emellertid

enligt utskottets förmenande med skäl kunna ifrågasättas, om ej kostnadsberäkningen verkstälts under en i berörda hänseenden särskildt ogynnsam tidpunkt och om ej förty en nedgång i prisen redan inträdt eller inom en ej alltför aflägsen framtid kommer att inträda, i hvilket fall ett uppskof med frågans afgörande lärer få anses väl betänkt. Dessutom kan utskottet ej underlåta att fästa uppmärksamheten därvid, att under alla förhållanden den föreslagna förläggningssorten för det nya hospitalet torde vara en af dem, där kostnaderna för byggnadsföretag äro högst uppdrifna. Det synes ock, som borde det tagas under allvarlig ompröfning, huruvida icke det ifrågavarande hospitalet borde så uppföras, att det skulle kunna upptaga väsentligt större antal patienter än som beräknats skola inrymmas i ett hospital invid Östersund, och då antagligen förläggas på en plats, där såväl byggnadskostnaderna som utgifterna för hospitalets underhåll blefve mindre än vid Östersund. Då utskottet sålunda anser förnyad utredning i ärendet vara af nöden, saknar utskottet anledning att närmare inlåta sig på den af herr Ahlstrand i ofvanberörda motion väckta frågan om Östersund eller Umeå såsom den lämpligaste förläggningssorten för hospitalet.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- a) att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas; samt
- b) att herr Ahlstrands ofvanberörda motion ej heller må vinna Riksdagens bifall.

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för om- och tillbyggnad af cellafdelningen för kvinnor vid Uppsala hospital på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 67,910 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1909 af tillgängliga medel utanordna beloppet.

Om- och tillbyggnad af Uppsala hospitals cellafdelning för kvinnor.

[41.]

Beträffande utredningen i ämnet tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 391—394.

Då behöfvat af om- och tillbyggnad af ifrågavarande cellafdelning lärer få anses genom hvad därom i ärendet förekommit till fulla ådaga lagdt samt utskottet icke funnit anledning till erinran mot det för byggnadsarbetet upprättade kostnadsförslaget, får utskottet alltså hemställa,

att Riksdagen må för om- och tillbyggnad af cellafdelningen för kvinnor vid Uppsala hospital på

extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 67,910 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1909 af tillgängliga medel utanordna beloppet.

Anslag till införande af elektrisk belysning och värmeledning vid viss del af Vadstena hospital.

[42.]

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för anordnande af elektrisk belysning och värmeledning vid vissa delar af Vadstena hospital bevilja ett anslag af 268,100 kronor samt däraf på extra stat för år 1910 anvisa 100,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Uppförande af tvätthus vid Lunds hospital och asyl.

[43.]

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för uppförande och inredning af nytt tvätthus vid Lunds hospital och asyl bevilja ett anslag af 195,300 kronor och däraf på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 100,000 kronor.

Den till grund för framställningen åberopade utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet, sid. 403—407.

Då behovet af den föreslagna nybyggnaden synes väl motiveradt af de utvidgningar af Lunds hospital, som under tiden efter hospitalets uppförande ägt rum, samt utskottet icke funnit anledning till anmärkning mot kostnadsförslaget, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *uppförande och inredning af nytt tvätthus vid Lunds hospital och asyl* bevilja ett anslag af 195,300 kronor och däraf på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 100,000 kronor.

Inköp af ett område från Växjö Östregård för Växjö hospitals räkning.

[44.]

42:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för inköp för Växjö hospitals räkning af ett område från Växjö Östregård i Växjö landsförsamling på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 7,565 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1909 af tillgängliga medel utanordna beloppet.

Beträffande den utredning, som ligger till grund för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, sid. 407—410.

Af hvad i ärendet förekommit anser utskottet vara ådagalagdt, att förvärfvet af ifrågavarande jordområde, som ligger inskjutet mellan olika delar af hospitalets mark, är önskvärdt ej mindre ur synpunkten

Utskottets yttrande.

af att. hospitalets område lämpligen bör utgöra en sammanhängande ägofigur än äfven för att förebygga, att patienter, hvilka hafva att passera nämnda område, ofredas och bringas ur sin sinnesjämvikt. Då någon anmärkning icke synes skäligen kunna göras mot det öfverenskomna priset, får alltså utskottet hemställa,

att Riksdagen må för *inköp för Växjö hospitals räkning af ett område från Växjö Östregård i Växjö landsförsamling* på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 7,565 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1909 af tillgängliga medel utandordna beloppet.

43:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande af hvad till statsrådsprotokollet, sid. 410 och 411, blifvit i ärendet anfördt, hemställer utskottet,

Folksanatorierna.
[45.]

att Riksdagen må till *upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna* på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 200,000 kronor, eller enahanda belopp, hvartill anslaget blifvit för hvar och ett af åren 1904—1909 bestämdt, att användas i enlighet med af Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

44:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och under åberopande af hvad till statsrådsprotokollet, sid. 411—413, anförts, får utskottet hemställa,

Anslag till uppförande eller inrättande af tuberkulosjukvårdsanstalter.

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum,

a) till *bidrag för uppförande eller inrättande af tuberkulosjukvårdsanstalter*, företrädesvis tuberkulosjukstugor, tuberkulosjukhus och tuberkulosafdelningar på andra sjukvårdsanstalter, på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 400,000 kronor;

b) besluta, att i afseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande af statsbidrag från berörda anslag skall gälla hvad i Riksdagens skrifvelse den 30 maj

[46.]

1908, n:r 195, bestämts beträffande anslag för år 1909; samt

c) medgifva, att, därest det af Riksdagen för år 1909 till ifrågavarande ändamål anvisade belopp, 400,000 kronor, icke blifver för samma år till fullo taget i anspråk, återstoden må för efterföljande år för ändamålet disponeras.

Anslag till driftkostnader vid tuberkulossjukvårdsanstalter.

[47.]

45:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att dels till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter på extra stat för år 1910 anvisa ett förslagsanslag af 150,000 kronor;

dels ock i afseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande af ifrågavarande statsanslag besluta:

a) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som pröfvas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där afgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag;

b) att statsbidraget må bestämmas till högst 50 öre för dag och patient, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på hvarje tusental af länets eller stadens invånare, häri dock ej inberäknadt antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för hvarje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

c) att Kungl. Maj:t i öfrigt må föreskrifva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

I afseende å den i ärendet lämnade utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 413—427.

Då, på sätt af utredningen i ärendet framgår, behovet af ifrågavarande anslag får anses såsom en följd af Riksdagens beslut om beviljande af anslag till bidrag för uppförande eller inrättande af tuberkulossjukvårdsanstalter samt utskottet icke funnit någon anledning till anmärkning emot vare sig grunderna för beräkningen af anslagets belopp eller de för bidrag från anslaget föreslagna villkor, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

1:o) till bidrag för driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter på extra stat för år 1910 anvisa ett förslagsanslag af 150,000 kronor; samt

2:o) i afseende å allmänna bestämmelser för åtnjutande af ifrågavarande statsanslag besluta:

a) att statsbidrag må utgå allenast till sådan anstalt, som pröfvas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där afgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag;

b) att statsbidraget må bestämmas till högst 50 öre för dag och patient, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på hvarje tusental af länets eller stadens invånare, häri dock ej inberäknadt antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för hvarje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet; och

c) att Kungl. Maj:t i öfrigt må föreskrifva de bestämmelser och villkor, som för statsbidragets åtnjutande kunna finnas lämpliga att stadga.

46:o) Sedan Riksdagen år 1907 till färdigbyggande af kronprinsessan Victorias kustsanatorium för skrofulösa barn, på vissa villkor, beviljat föreningen för skrofulösa barns vård ett anslag af 200,000 kronor samt däraf för år 1908 anvisat ett belopp af 100,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af ifrågavarande anslag på extra stat för år 1910 anvisa återstående 100,000 kronor att utbetalas under de villkor, Riksdagen förut i sådant hänseende uppställt, och med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel redan under innevarande år utanordna beloppet.

Anslag till färdigbyggande af drottning Victorias kustsanatorium för skrofulösa barn.

[48].

Utskottet, som inhämtat, att i afseende å de för anslaget utbetalade uppställda villkor, som enligt departementschefens uttalande (sid. 427 i statsrådsprotokollet) för det dåvarande icke kunde anses till fullo uppfyllda, numera någon anledning till anmärkning icke förekomme, hemställer,

att Riksdagen må af det till färdigbyggande af drottning Victorias kustsanatorium för skrofulösa barn beviljade anslag å 200,000 kronor på extra stat för år 1910 anvisa återstående 100,000 kronor att utbe-

talas under de villkor, Riksdagen förut i sådant hänseende uppställt, och med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel redan under innevarande år utanordna beloppet.

Motion angående anslag till kustsanatoriet vid Apelviken.

47:o) I en inom Andra Kammaren af herr *A. Lundgren m. fl.* väckt motion (n:o 59) har hemställts, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1910 bevilja föreningen för kustvård åt skrofulösa barn, till uppförande af ännu en sanatoriebyggnad vid Apelviken invid Varberg, ett anslag af 25,000 kronor på enahanda villkor, som bestämts för nybyggnadsanslaget till kustsanatoriet vid Skelderviken.

I afseende å de af motionärerna till stöd för framställningen anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets yttrande.

Enligt hvad af motionen synes framgå har ifrågavarande, af enskilde personer grundade anstalt inlagt ett synnerligen förtjänstfullt arbete i kampen mot den skrofulösa tuberkulosen genom att delvis kostnadsfritt och i allmänhet för en ringa dagafgift å föreningens anstalt intaga och vårda patienter från alla delar af landet. Då nu på grund af det ökade antalet platsansökningar anläggningen bör utvidgas med ännu en paviljong och man icke längre på den enskilda offervilighetens väg mäktar åstadkomma det härför erforderliga beloppet, i rundt tal 25,000 kronor, vill utskottet visserligen icke bestrida, att staten möjligen bör träda hjälpande emellan. Utskottet anser sig emellertid icke på endast den utredning angående föreningens ekonomi och ställning i öfrigt, som i motionen lämnas, kunna tillstyrka förslaget, och detta så mycket mindre som det icke lärer låta sig göra att, på sätt af motionärerna föreslagits, uppställa enahanda villkor för åtnjutande af det nu ifrågasatta anslaget som för anslaget till kronprinsessan Victorias kustsanatorium, utan lärer Riksdagen lämpligen bära hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ämnet.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen i anledning af herr Lundgrens m. fl. förevarande motion må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och till hvilket belopp samt under hvilka villkor statsanslag till föreningen för kustvård åt skrofulösa barn må för uppförande af ännu en sanatoriebyggnad vid Apelviken invid Varberg beredas, samt att Kungl. Maj:t täcktes

för Riksdagen framlägga det förslag i ämnet, hvartill omständigheterna må föranleda.

48:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utredning med mera för den nya sjukhusbyggnaden vid karantänsanstalten å Fejan på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag å 19,300 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel förskottsvis redan under innevarande år utanordna beloppet.

Utrustning för ny sjukhusbyggnad vid karantänsanstalten å Fejan.

[49.]

De till stöd för framställningen anförda skäl återfinnas å sid. 428 och 429 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som anser behofvet af ifrågavarande utredning af sängar m. m. i den nya sjukhusbyggnaden vid karantänsanstalten å Fejan vara till fullo ådagalagdt, får alltså hemställa,

att Riksdagen må för *utredning med mera för den nya sjukhusbyggnaden vid karantänsanstalten å Fejan* på extra stat för år 1910 anvisa ett anslag å 19,300 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel förskottsvis redan under innevarande år utanordna beloppet.

49:o) I en inom Andra Kammaren af herr *E. F. Hellberg* väckt motion (n:r 29) har föreslagits, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 4,500 kronor att användas såsom tilläggsarfvode för extra provinsialläkaretjänsterna i Tärna och Stensele distrikt, *dels* med 1,500 kr. för vardera under år 1910, *dels* med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel vid eventuell tillsättning af platserna redan innevarande år använda 1,500 kronor med lämplig fördelning efter den tid då platserna tillträdas.

Motion ang. tilläggsarfvode åt extra provinsialläkaren i Tärna och Stensele distrikt.

Beträffande de af motionären till stöd för förslaget anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet finner väl de af motionären omförmälda missförhållandena i afseende å läkarevården inom Tärna och Stensele distrikt vara af allvarlig beskaffenhet och håller jämväl före, att ökad utsikt till dessa missförhållandens afhjälpande skulle yppa sig genom höjning af statsbidraget för vederbörande extra provinsialläkaredistrikt. Utskottet anser det emellertid icke tillrådligt, att Riksdagen på enskild motionärs initiativ för ett eller flere särskilda distrikt fattar beslut om förhöjda statsbidrag, då det möjligen torde kunna antagas, att åtskilliga andra läkaredistrikt äro i ej mindre grad än de förevarande i behof af en

Utskottets yttrande.

sådan förmån, och då Riksdagen icke genom ett flertal beslut i nu förevarande hänseende bör ingripa, innan Kungl. Maj:t till slutlig pröfning förehåft den s. k. provinsialläkarekommitténs förslag angående hvilket proposition till Riksdagen torde vara att emotse. Då emellertid behovet af förhöjdt statsbidrag i förevarande fall synes vara af trängande natur, anser utskottet, att Riksdagen bör hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ämnet utan afbidan på den proposition, som i anledning af ofvanberörda kommittéförslag må vara att förvänta.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen med anledning af herr Hellbergs förevarande motion må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående behovet af förhöjdt statsbidrag till aflönande af extra provinsialläkare i Tärna och Stensele distrikt samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslag i ämnet hvartill omständigheterna må anses föranleda.

Diverse anslag.

50:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, hemställer utskottet,

Ang. anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring.

[55.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1906—1909 ägt rum, för *anordnande af inspektion öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring* på extra stat för år 1910 anvisa:

a) 20,000 kronor till arvoden under samma år åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till enhvar af dem för år räknadt; samt

b) 1,200 kronor till ersättning till ett skrif- och ritbiträde åt bemälda inspektörer.

51:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

Ang. förlikningsmän för medling i arbetstvister.

[56.]

att Riksdagen må för år 1910 på extra stat anvisa ett förslagsanslag af 25,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förläkningsmän för medling i arbetstvister.*

52:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1907—1909 ägt rum, för år 1910 på extra stat anvisa ett förslagsanslag af 15,000 kronor att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande i och för *befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket* i enlighet med de af Riksdagen förut framlagda och i kungörelsen den 23 oktober 1908 närmare angifna grunder.

Ang. befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen.

[57.]

53:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 10,000 kronor.

Anslag till nationalföreningen mot emigrationen.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 473—479 i statsrådsprotokollet.

[58.]

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beviljade Riksdagen år 1908 för understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1909 ett belopp af 10,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna ett belopp af 5,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må för stödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 10,000 kronor.

54:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom ytterligare godtgörelse till den vid bombattentatet mot logementsfartyget Amalthea dödade engelske arbetaren Wallace Deighton Close's änka, Nellie Close, på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 4,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel redan under 1909 utanordna beloppet.

Understöd åt engelske arbetaren W. Close's efterlevande.

[59.]

Beträffande den utredning, som ligger till grund för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 479 och 480.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, såsom ytterligare godtgörelse till den vid bombattentatet mot logementsfartyget *Amalthea* dödade engelske arbetaren *Wallace Deighton Close's* änka, *Nellie Close*, på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 4,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel redan under år 1909 utanordna beloppet.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

Ersättning för
af statskon-
toret gjorda
förskott.

[60.]

55:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att, enligt hvad statskontoret anmält, nämnda ämbetsverk förskjutit följande belopp, hvilka borde anmälas till ersättande af Riksdagen under sjätte hufvudtiteln, nämligen:	
godtgörelse för afkomst af boställe, som, enligt nådiga brefvet den 31 maj 1878, innehafvare af länsmanstjänst, hvarmed boställe varit förenad, ägt undfå i anledning därpå, att företrädaren åtnjutit fardagsår	kronor 309:23
aföningsfyllnad enligt särskilda nådiga bref den 20 januari och den 2 juni 1905, den 2 mars och den 28 september 1906, den 31 december 1907 samt den 21 februari 1908 till landsstatstjänstemän	» 7,937:46
enligt nådiga brefven den 7 och den 31 december 1906 samt den 8 november 1907 utbetalda kostnader för den enligt nådigt beslut den 31 december 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att uppgöra och afgifva förslag dels till bestämmelser angående de fordringar, som för tillgodoseende af trafiksäkerheten eller eljest böra från statens sida ställas på de enskilda järnvägarna, dels ock till anordnande af nödig kontroll därpå, att samma bestämmelser behörigen efterlefas	» 14,525:54
enligt nådiga brefven den 28 juni, den 23 augusti och den 15 november 1907 samt den 24 januari, den 13 mars och den 15 maj 1908 utbetalda kostnader för den	

Transport kronor 22,772:23

Transport kronor 22,772: 23

enligt nådigt beslut den 28 juni 1907 tillsatta kommittén med uppdrag att inkomma med betänkande och förslag beträffande ny taxa för transporter af gods å statens järnvägar samt rörande förändrade bestämmelser i fråga om samtrafik mellan statens och enskilda järnvägar m. m.	»	34,653: 43
enligt nådiga brefvet den 7 december 1906 utbetald kostnad för kommittén för verkställande af revision af de för rättsmedicinska undersökningar gällande stadganden	»	198: 75
enligt nådiga brefven den 23 november 1906 och den 1 november 1907 utbetalda kostnader för kommittén för verkställande af utredning rörande omreglering af rikets indelning i provinsialläkardistrikt m. m.	»	8,164: 09
enligt nådiga brefven den 6 november 1903, den 26 april och den 31 december 1907 samt den 18 och den 31 januari, den 7 februari, den 13 juni, den 3, den 10 och den 22 juli 1908 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af förslag rörande åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridande	»	16,678: 57
enligt nådiga brefven den 20 oktober 1905, den 21 juni och den 28 september 1907 samt den 18 januari, den 19 juni och den 11 september 1908 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af förslag rörande åtgärder för hämmande af människotuberkulosens utbredning i riket	»	10,778: 24
enligt nådiga brefven den 5 juli och den 1 november 1907 samt den 31 januari och den 24 april 1908 utbetalda kostnader för kommittén för revision af byggnadsstadgan för rikets städer	»	9,552: 21
enligt nådiga brefven den 18 oktober 1907 och den 18 januari 1908 utbetalda kostnader för kommittén för verkställande af undersökning och afgifvande af förslag rörande lagstiftning angående arbetsaftal m. m.	»	32,681: 18
enligt nådiga brefven den 13 december 1907 samt den 28 februari och den 26 juni 1908 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af förslag rörande allmän ålderdoms- och invaliditetsförsäkring	»	13,630: 38

Transport kronor 149,109: 08

	Transport kronor 149,109: 08
enligt nådiga breffven den 28 februari och den 27 mars 1908 utbetalda kostnader för tryckning af utlåtande, afgifvet af sakkunniga, som tillkallats för biträde inom civildepartementet vid handläggning af fråga rörande ändrade bestämmelser för pensionering af personalen vid statens järnvägar samt godtgörelse åt en af nämnda sakkunniga m. m.	» 6,054: 82
enligt nådiga breffven den 31 december 1907 och den 26 juni 1908 utbetalda kostnader för kommissionen för utredning af frågan om anordnande af direkt ångfärjeförbindelse mellan Sverige och Tyskland	» 10,185: 99
godtgörelse dels enligt nådiga breffven den 27 augusti och den 8 november 1907 åt personer, hvilka på kallelse af chefen för civildepartementet sammanträdt i Stockholm för öfverläggning om förslag rörande reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten samt i samband därmed stående frågor äfvensom till dessas sekreterare, dels ock enligt nådiga breffven den 1 november 1907 samt den 7 februari och den 22 juli 1908 till af chefen för samma departement tillkallade personer med uppdrag att inom departementet biträda vid beredning af nämnda förslag och i samband därmed stående frågor	» 8,450: 74
enligt nådiga breffvet den 31 december 1907 utbetald godtgörelse till kronofogden J. Hofman-Bang för biträde inom civildepartementet med uppgörande af förslag till omorganisation af fögderiförvaltningen	» 2,213: —
enligt nådiga breffvet den 9 oktober 1908 utbetalda kostnader för biträde inom civildepartementet vid utarbetande af förslag till de bestämmelser, som kunde föranledas af beslutet därom, att länsstyrelsernas kassarörelse skulle från den 1 januari 1909 öfverflyttas på riksbankens skilda kontor i residensstäderna	» 1,500: —

Transport kronor 177,513: 63

	Transport kronor	177,513: 63
enligt nådiga brefven den 13 december 1907, den 24 januari, den 7 och den 28 februari, den 27 mars, den 24 april samt den 4 september och den 2 oktober 1908 utbetalda kostnader för vissa undersökningar rörande de svenska flyttlapparnas renbete i Tromsö och Nordlands amt	»	38,455: 14
godtgörelse enligt nådiga brefven den 2 och den 12 juni samt den 16 oktober 1908 till af chefen för civildepartementet tillkallade sakkunniga för biträde vid uppgörande af förslag till lag angående sjukkassor	»	5,750: —
enligt nådiga brefven den 12 oktober och den 9 november 1906, den 1 november 1907 samt den 1 maj 1908 utbetalda kostnader för biträde inom civildepartementet vid utredning och bearbetning af vissa till arbetarlagstiftningen hörande frågor	»	1,506: 87
till professorn A. W. Cronqvist, lektorn, filosofie doktorn J. G. Petrén och ingenjören J. A. Leffler enligt nådiga brevet den 8 maj 1908 i förskott utbetalda reseunderstöd för företagande af resor, Petrén och Leffler för att vid fabriksinrättningar i Savoyen och Schweiz samt Cronqvist för att i Norge och London företaga studier beträffande kiseljärns förpackning, lagring och forsling	»	2,050: —
enligt nådiga brefven den 30 januari, den 17 maj och den 15 november 1907 samt den 3 april och den 11 september 1908 utbetalda kostnader för utredning beträffande emigrationsfrågan och därmed sammanhängande spörsmål	»	39,125: —
till sekreteraren i statskontoret L. G. Ahlm enligt nådiga brefven den 12 juli 1907 och den 18 januari 1908 utbetald godtgörelse för biträde inom civildepartementet vid handläggning af fråga om nytt resereglemente	»	2,007: 52
till förste aktuarien hos kommerskollegium, filosofie doktorn G. H. Elmqvist enligt nådiga brefven den 15 november 1907 samt den 18 januari, den		

 Transport kronor 266,408: 16

	Transport kronor	266,408: 16
24 april, den 10 juli och den 21 augusti 1908 utbetald godtgörelse för fullgörande af honom lämnadt uppdrag att deltaga i medling i vissa arbetstvister	»	4,270: 80
enligt nådiga brefvet den 17 juli 1908 utbetalda kostnader för biträde vid uppgörande af förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten och aktiebolaget Svappavaara malmfält angående viss grufegendom m. m.	»	3,150: —
enligt nådiga brefven den 14 juni 1907 och den 14 februari 1908 utbetalda kostnader för verkställande af undersökningar rörande Luossavaara malmfält	»	9,821: 01
enligt nådiga brefvet den 31 december 1907 utbetald godtgörelse till af chefen för civildepartementet tillkallade personer för värdering af Strömsholms kanal m. m.	»	2,000: —
enligt nådiga brefven den 26 april 1895 och den 28 maj 1897 utbetalda kostnader för anordnande af undervisningskurser i anställande af bakteriologisk koleradiagnos	»	3,580: —
enligt nådiga brefvet den 20 augusti 1907 utbetalda kostnader för vidtagande af åtgärder till förekommande af kolerans införande och utbredning i riket	»	19,794: 97
enligt nådiga brefven den 6 december 1907 samt den 3 och den 24 april 1908 utbetalda kostnader för aflönande af extra polispersonal å landsbygden inom Västernorrlands och Stockholms län	»	8,000: —
till gäldande, enligt nådiga brefvet den 3 juli 1908, af kostnader för en militärkommendering till Sandön och Dals sågverk under tiden den 10 maj—10 juni 1907	»	2,578: 43
enligt nådiga brefvet den 2 oktober 1908 utbetald kostnad för flyttning af vissa hos länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län befintliga arkivalier....	»	50: —
enligt nådiga brefvet den 21 augusti 1903 utbetald		

Transport kronor 319,653: 37

	Transport kronor	319,653: 37
kostnad för ordnande och förtecknande af länsstyrelsens i Kopparbergs län arkiv.....	»	879: 20
enligt nådiga brefvet den 6 mars 1908 utbetald kostnad för tryckning af ett af riksförsäkringsanstalten afgifvet utlåtande jämte förslag rörande vissa ändringar i lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901	»	771: 85
understöd till änkan efter den vid det i Malmö natten till den 12 juli 1908 föröfvade bombattentatet mot logementsfartyget Amalthea dödade engelske arbetaren W. D. Close	»	1,000: —
	Summa kronor	322,304: 42

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter på extra stat för år 1910 anvisa ett belopp af 322,305 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 322,305 kronor.

56:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 61 föreslagit Riksdagen att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 angifna grunder, af *extra lönetillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjante i civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer å extra stat för år 1910 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 180,000 kronor.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagens lopp afgifva särskildt utlåtande, hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Ang. extra lönetillägg.

[61.]

I utskottets nu afgifna utlåtande hafva icke behandlats Kungl. Maj:ts under sjätte hufvudtiteln framställda förslag om anvisande af medel till *uppflyttning af Olskrokens järnvägsstation till 3:e klass, till undersökning rörande inrättande af farled mellan sjöarna Uddjaure och Storafoan, till uppränsning af det s. k. Väckholmssundet, till lån till enskilda järnvägar, till ledningar för distribuering af elektrisk energi från Trollhättan, till nya byggnader och anläggningar vid statens järnvägar, till uppförande af en byggnad för vissa kontor inom järnvägsstyrelsen, till ny rullande materiel för statens järnvägar, till anläggning af reparationsverkstad vid Notviken samt till inköp af mark för dubbelbananordningar.*

I afseende å dessa framställningar kommer utskottet att afgifva särskilda utlåtanden.

Stockholm den 9 februari 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservationer:

vid *punkt 47* (angående anslag till kustsanatoriet vid Apelviken):
af herrar *D. Persson* och *K. V. Rydén*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Enligt hvad af motionen synes framgå har ifrågavarande, af enskilde personer grundade anstalt inlagt ett synnerligen förtjänstfullt arbete i kampen mot den skrofulösa tuberkulosen genom att delvis kostnadsfritt och i allmänhet för en ringa dagafgift å föreningens anstalt intaga och vårda patienter från alla delar af landet. Då nu på grund af det ökade antalet platsansökningar anläggningen bör utvidgas med ännu en paviljong och man icke längre på den enskilda offervilighetens väg mäktar åstadkomma det härför erforderliga beloppet, i rundt tal 25,000 kronor, vill det synas utskottet som om staten här, i likhet med hvad som ägt rum i afseende å kronprinsessan Viktorias kustsanatorium och sanatoriet å Styrso, borde lämna anstalten erforderligt understöd i dess gagnande verksamhet. Beträffande villkoren för anslaget åtnjutande synes det böra öfverlämnas åt Kungl. Maj:t att bestämma dessa i tillämpliga delar i öfverensstämmelse med dem för kronprinsessan Viktorias sanatorium fastställda.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen måtte på extra stat för år 1910 bevilja Föreningen för kustvård åt skrofulösa barn, till uppförande af ännu en sanatoriebyggnad vid Apelviken invid Varberg, ett anslag af 25,000 kronor på de villkor för anslaget åtnjutande, som af Kungl. Maj:t må bestämmas.»

vid *punkt 49* (ang. tilläggsarfvode åt extra provinsialläkaren i Tärna och Stensele distrikt):

af grefve *F. C:son Wachtmeister*;

af herrar *D. Persson, A. Wiklund, K. Starbäck, F. Berg, A. Ekman, C. G. Thor och K. V. Rydén*, hvilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet, som finner de i motionen anförda skälen för att genom ökad anslag bereda möjlighet för ifrågavarande aflägsna bygder att komma i åtnjutande af regelbunden läkarehjälp behjärtansvärda, men anser att kommunerna själfva bära med tillhandahållande af fri bostad för läkaren deltaga i de här af betingade kostnaderna, får, då nämnda naturaförmån torde bära uppskattas till 200 kronor för år och kommun, således sammanlagdt för år 1910 och halfva året 1909 till 600 kronor, hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1910 bevilja ett anslag af 3,900 kronor att användas såsom tilläggsarfvode för extra provinsialläkaretjänsterna i Tärna och Stensele distrikt, med 1,300 kr. för hvardera under år 1910 och med rätt för Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel vid eventuell tillsättning af platserna redan innevarande år använda 1,300 kronor med lämplig fördelning efter den tid då platserna tillträdas samt under villkor att kommunerna för denna tid bereda ifrågavarande läkare fri bostad.»

Det skulle här antecknas, att herr *F. W. Thorsson* icke deltagit i förestående hufvudtitels behandling inom utskottet.

B

Tabell öfver ordinarie anslagen unde

1909 års riksstat anslår:

Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.		
		Ersättningar.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
6,500	—	—	—	6,500	—	Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst
45,000	—	—	—	45,000	—	Statsråden utan departement, 3 à 15,000 kronor
17,000	—	—	—	17,000	—	Departementschefen
93,300	—	—	—	93,300	—	Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli
96,022	—	—	—	96,022	—	Regeringsrätten
3,066,970	—	—	—	3,066,970	—	Öfverståthållarämbetet. Nuvarande belopp
						<i>Ökas med</i>
179,400	—	—	—	179,400	—	Landsstaterna i länen (däraf 193,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)
12,000	—	—	—	12,000	—	<i>Ökas med</i>
2,700	—	4,567	—	7,267	—	Väg- och vattenbyggnadsstaten (däraf två särskilda <i>reserv</i>
19,520,000	—	—	—	19,520,000	—	undersökningar, hvaradera à 45,000 kronor)
11,115,740	—	—	—	11,115,740	—	Vägar och kommunikationer
561,800	—	—	—	561,800	—	Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsans</i>
104,250	—	—	—	104,250	—	Postverket, <i>förslagsvis</i> beräknadt att utgå direkt af postmed
65,000	—	—	—	65,000	—	<i>Ökas med</i>
3,500	—	—	—	3,500	—	Telegrafverket, <i>förslagsvis</i> beräknadt att utgå direkt af tele
						<i>Ökas med</i>
						Medicinalstyrelsen med dithörande stater (däraf 12,000 krono
						Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst
						Bidrag till extra provinsialläkares afönande, <i>förslagsanslag</i>
						Resestipendier åt civile läkare
Trpt 34,889,182	—	4,567	—	34,893,749	—	

¹⁾ Af Kungl. Maj:ts föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

Litt. A.

riksstatens Sjätte hufvudtitel.

departementet.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
				Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
		6,500	—	—	—	6,500	—
		45,000	—	—	—	45,000	—
		17,000	—	—	—	17,000	—
		93,300	—	—	—	93,300	—
		¹⁾ 93,700	—	—	—	93,700	—
			96,022	—	—		—
			1,000	—	—		—
			97,022	—	—		97,022
	uvarande belopp		3,066,970	—	—		—
			¹⁾ 900,000	—	—		—
			3,966,970	—	—		3,966,970
	ionsanslag till expenser för allmänna arbeten och till väg-		179,400	—	—		179,400
			12,000	—	—		12,000
			2,700	4,567	—		7,267
	en. Nuvarande belopp		19,520,000	—	—		—
			¹⁾ 1,545,000	—	—		—
			21,065,000	—	—		21,065,000
	afmedlen. Nuvarande belopp		11,115,740	—	—		—
			849,260	—	—		—
			11,965,000	—	—		11,965,000
	eservationsanslag)		561,800	—	—		561,800
			104,250	—	—		104,250
			65,000	—	—		65,000
			3,500	—	—		3,500
			Trpt	38,278,142	4,567		38,282,709

1909 års riksstat anslår:

Anvisning i kontant.	Indelning och därmed jäm- förlig anvis- ning, på för- slag.				Summa.		
	Ersättningar.						
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
Trpt 34,889,182	—	4,567	—	34,893,749	—		
8,250	—	—	—	8,250	—	Ortopediska institutet	
7,700	—	—	—	7,900	—	Vaccinationens befrämjande, <i>reservationsanslag</i>	
185,000	—	—	—	185,000	—	Till bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård,	
3,000	—	—	—	3,000	—	Svenska läkarsällskapet	
15,774	—	—	—	15,774	—	Lasarettens underhåll	
2,400,000	—	—	—	2,400,000	—	Till gäldande af Sveriges andel i kostnaderna för den inter- Hospitalers underhåll, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
						Ökas med	
75,000	—	—	—	75,000	—	Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	
16,600	—	—	—	16,600	—	Karantänsinrättningen på Kängö, <i>förslagsanslag</i> , högst	
265,000	—	—	—	265,000	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
50,000	—	—	—	50,000	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
685,000	—	—	—	685,000	—	Postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser, <i>förslags-</i>	
						Ökas med	
425,759	—	—	—	425,759	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	
12,000	—	—	—	12,000	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	
S:ma 39,038,265	—	4,567	—	39,042,832	—		

						Förslag till blifvande riksstat:					
						Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
								Ersättningar.			
						Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Trpt						38,278,142	—	4,567	—	38,382,709	—
						8,250	—	—	—	8,250	—
						7,700	—	—	—	7,700	—
<i>förslagsanslag</i>						185,000	—	—	—	185,000	—
						3,000	—	—	—	3,000	—
						15,774	—	—	—	15,774	—
nationella hälsovårdsbyrån i Paris, <i>förslagsanslag</i>						7,000	—	—	—	7,000	—
						2,400,000:	—	—	—	—	—
						700,000:	—	—	—	—	—
						3,100,000	—	—	—	3,100,000	—
						75,000	—	—	—	75,000	—
						16,600	—	—	—	16,600	—
						265,000	—	—	—	265,000	—
						50,000	—	—	—	50,000	—
<i>anslag. Nuvarande belopp</i>						685,000:	—	—	—	—	—
						175,000:	—	—	—	—	—
						860,000	—	—	—	860,000	—
						425,759	—	—	—	425,759	—
						12,000	—	—	—	12,000	—
Summa						43,309,225	—	4,567	—	43,313,792	—

Bil. Litt. B.**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
S j ä t t e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Civildepartementet.		
<i>Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli:</i>		
Till biträde inom departementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet	3,000: —	
» en särskild föredragande inom departementet af ärenden rörande elektriska anläggningar m. m. ...	3,000: —	
» godtgörelse till ytterligare en föredragande inom departementet	3,000: —	
» förhöjning af de inom departementet anställda amanuensernas arvoden m. m.	15,900: —	24,900 —
<i>Regeringsrätten:</i>		
Till uppehållande af regeringsrättens verksamhet under år 1909 ...		¹⁾ 70,275 —
<i>Öfverståthållarämbetet:</i>		
Till aflönande af ett kvinnligt biträde hos öfverståthållarämbetets kansli	1,000: —	
» utgifvande af tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»	24,000: —	25,000 —
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
Till aflönning och underhåll af särskild polisstyrka på landet	350,000: —	
» ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna ...	20,500: —	370,500 —
	Trpt	490,675 —

¹⁾ Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

		Kronor.	ö.
	Trpt	490,675	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>			
Till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	15,400:	—	
» undersökningar af mindre hamnar och farleder m. m.	10,000:	—	
» anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel	5,000:	—	
» bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar	1,250,000:	—	
» understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder	400,000:	—	
» anläggande af enklare vägar i Västerbottens läns öfre lappmark	30,000:	—	
» upprensning af det s. k. Väckholmssundet	1) 75,000:	—	1,785,400
<i>Vattenfallsstyrelsen:</i>			
Till underhållande af vattenfallsstyrelsens verksamhet under år 1910		34,000	—
<i>Medicinalstaten:</i>			
Till personligt lönetillägg till tillförordnade medicinalrådet Gustaf Richard Stenbeck	600:	—	
» aflönande af en extra vaktmästare hos medicinalstyrelsen	800:	—	
» arfvode för en kontrollant af hospitalens ekonomiska förvaltning	5,800:	—	
» underhåll under år 1910 af Järfös sjukhus	20,000:	—	
» bekostande af behandling enligt den s. k. ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från landsorten	15,000:	—	
» uppförande af ett nytt hospital å Sätters kungsgård och därintill gränsande mark	661,300:	—	
» anläggning af ett hospital i närheten af Västervik	800,000:	—	
» uppförande vid Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen	104,250:	—	
	Trpt 1,607,750:	—	2,310,075

1) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.
Bih. till Riksd. Prot. 1909. 4 Saml. 1 Afd. 7 Haft.

		Kronor.	ö.
	Trpt 1,607,750: —	2,310,075	—
Till om- och tillbyggnad af cellafdelningen för kvinnor vid Uppsala hospital.....	67,910: —		
» anordnande af elektrisk belysning och värmeledning vid vissa delar af Vadstena hospital.....	1) 100,000: —		
» uppförande och inredning af nytt tvätthus vid Lunds hospital och asyl.....	100,000: —		
» inköp för Växjö hospitals räkning af ett område från Växjö Östregård i Växjö landsförsamling.....	7,565: —		
» upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna.....	200,000: —		
» bidrag för uppförande eller inrättande af tuberkulossjukvårdsanstalter.....	400,000: —		
» bidrag för driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter.....	150,000: —		
» färdigbyggande af drottning Victorias kustsanatorium för skrofulösa barn... ..	100,000: —		
» utredning m. m. för den nya sjukhusbyggnaden vid karantänsanstalten å Fejan.....	19,300: —	2,752,525	—
<i>Diverse anslag:</i>			
Till anordnande af inspektion öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring...	21,200: —		
» ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>	25,000: —		
» befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>förslagsanslag</i>	15,000: —		
» understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet.....	10,000: —		
» ytterligare godtgörelse till den vid bombattentatet mot logementsfartyget Amalthea dödade engelske arbetaren Wallace Deighton Close's änka, Nellie Close.....	4,500: —		
» betäckande af utaf statskontoret förskottsvis bestridda utgifter.....	322,305: —		
» extra lönetillägg för år 1909 åt en del tjänstemän och betjante i civildepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer, <i>förslagsanslag</i>	1) 180,000: —	578,005	—
	Summa	5,640,605	—

1) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.